

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

9 noiembrie 2017*

„Trimitere preliminară – Proceduri de insolvență – Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 – Instanța competentă – Acțiune în concurență neloială introdusă în cadrul unei proceduri de insolvență – Acțiune formulată de o societate cu sediul în alt stat membru împotriva cesionarului unei ramuri de activitate a societății supuse procedurii de insolvență – Acțiune străină de procedura de insolvență sau acțiune care derivă direct din această procedură și este strâns legată de aceasta”

În cauza C-641/16,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Cour de cassation (Curtea de Casație, Franța), prin decizia din 29 noiembrie 2016, primită de Curte la 12 decembrie 2016, în procedura

Tünkers France,

Tünkers Maschinenbau GmbH

împotriva

Expert France,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta (raportor), președinte de cameră, domnii C. G. Fernlund, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev și E. Regan, judecători,

avocat general: domnul E. Tanchev,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Tünkers Maschinenbau GmbH și pentru Tünkers France, de J.- J. Gattineau și de C. Fattaccini, avocats;
- pentru guvernul francez, de D. Colas, de E. de Moustier și de E. Armoet, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de M. Heller și de M. Wilderspin, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

* Limba de procedură: franceza.

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 al Consiliului din 29 mai 2000 privind procedurile de insolvență (JO 2000, L 160, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 1, p. 143).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Tünkers France (denumită în continuare „TF”) și Tünkers Maschinenbau GmbH (denumit în continuare „TM”), pe de o parte, și Expert France, pe de altă parte, în legătură cu o acțiune în răspundere pentru concurență neloială formulată de această din urmă societate împotriva TM și a TF.

Cadrul juridic

Regulamentul nr. 1346/2000

- 3 Considerentele (4), (6) și (7) ale Regulamentului nr. 1346/2000 enunță:

„(4) Pentru buna funcționare a pieței interne este necesar să se evite ca părțile să fie tentate să transfere bunurile lor sau procedurile judiciare dintr-un stat membru în altul, în încercarea de a obține o situație juridică mai favorabilă («forum shopping»).

[...]

(6) În conformitate cu principiul proporționalității, prezentul regulament ar trebui să se limiteze la dispozițiile care reglementează competența de a deschide proceduri de insolvență și de a pronunța hotărâri care derivă direct din procedurile de insolvență și sunt strâns legate de acestea. În plus, prezentul regulament trebuie să conțină dispoziții privind recunoașterea acestor hotărâri și a dreptului aplicabil care să respecte, la rândul lor, acest principiu.

(7) Procedurile de insolvență cu privire la falimentul întreprinderilor insolvente sau a altor persoane juridice, concordatele și procedurile analoage sunt excluse din domeniul de aplicare al Convenției de la Bruxelles din 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, astfel cum a fost modificată prin convențiile de aderare la această convenție.”

- 4 Articolul 3 alineatul (1) din acest regulament are următorul cuprins:

„Competența de a deschide procedura de insolvență revine instanțelor din statul membru pe teritoriul căruia se află centrul intereselor principale ale unui debitor. În cazul unei societăți sau persoane juridice, centrul intereselor principale este prezumat a fi, până la proba contrarie, locul unde se află sediul social.”

Regulamentul (CE) nr. 44/2001

- 5 Considerentele (7) și (19) ale Regulamentului (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74) enunță:

„(7) Domeniul de aplicare al prezentului regulament trebuie să includă toate aspectele importante de drept civil și comercial, cu excepția anumitor aspecte bine definite.

[...]

(19) Trebuie asigurată continuitatea între Convenția de la Bruxelles și prezentul regulament, fiind necesar să se prevadă unele dispoziții tranzitorii în acest sens. Aceeași necesitate a continuității trebuie garantată cu privire la interpretarea Convenției de la Bruxelles de către Curtea de Justiție a Comunităților Europene, iar Protocolul din 1971 trebuie să rămână, de asemenea, aplicabil în cazul procedurilor pendinte la data intrării în vigoare a prezentului regulament.”

6 Articolul 1 alineatele (1) și (2) din Regulamentul nr. 44/2001 prevede:

„(1) Prezentul regulament se aplică în materie civilă și comercială, indiferent de natura instanței. El nu se aplică, în special, în materie fiscală, vamală sau administrativă.

(2) Prezentul regulament nu se aplică pentru:

- (a) starea sau capacitatea juridică a persoanelor fizice, regimurile matrimoniale, testamente și succesiuni;
- (b) falimente, concordate sau procedurile similare;
- (c) securitate socială;
- (d) arbitraj.”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

- 7 Expert Maschinenbau GmbH, societate de drept german, desfășura o activitate de fabricare de materiale pentru industria de automobile, distribuția acestora în Franța fiind atribuită în exclusivitate societății Expert France.
- 8 La 14 iulie 2006, Amtsgericht Darmstadt (Tribunalul Districtual din Darmstadt, Germania) a deschis o procedură de insolvență în privința Expert Maschinenbau și a numit un administrator judiciar.
- 9 La 13 septembrie 2006, administratorul judiciar a încheiat un acord provizoriu de cesiune cu TM care prevedea că această din urmă societate prelua o ramură din activitatea Expert Maschinenbau. La 22 septembrie 2006, administratorul judiciar a cedat respectivul sector de activitate societății Wetzel Fahrzeugbau GmbH, societate de drept german și filială a TM.
- 10 Prin scrisorile din 19 septembrie 2006, precum și din 24 și din 27 octombrie 2006, TM a invitat clienții Expert France, cărora li s-a prezentat ca fiind cesionara societății Expert Maschinenbau, să i se adreseze ei pe viitor pentru a efectua comenzi.
- 11 Considerând că acest demers reprezenta o concurență neloială, Expert France a formulat, la 25 februarie 2013, în fața tribunal de commerce de Paris (Tribunalul Comercial din Paris, Franța) o acțiune în răspundere împotriva TM și a TF pentru săvârșirea unor acte de concurență neloială.
- 12 TM și TF au contestat competența acestui tribunal pe baza articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1346/2000 și au susținut că litigiul este de competența Amtsgericht Darmstadt (Tribunalul Districtual din Darmstadt) în calitate de instanță care a deschis procedura de insolvență față de Expert Maschinenbau.

- 13 Tribunal de commerce de Paris (Tribunalul Comercial din Paris) a respins excepția de necompetență prin decizia din 8 noiembrie 2013, confirmată prin hotărârea cour d'appel de Paris (Curtea de Apel din Paris, Franța) din 19 iunie 2014. TM și TF au introdus recurs în fața instanței de trimitere împotriva acestei hotărâri. Ele susțin că instanța competentă să judece o acțiune în răspundere pentru concurență neloyală, în măsura în care o astfel de acțiune derivă direct din procedura de insolvență, este instanța care a deschis această procedură.
- 14 În acest context, instanța de trimitere are îndoieli în privința întinderii competenței internaționale a instanței care a deschis procedura de insolvență, astfel cum este prevăzută la articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1346/2000, și ridică în special problema dacă acțiunea în concurență neloyală inițiată de o filială a unei societăți aflate în situație de insolvență poate fi considerată ca fiind o acțiune care derivă direct din procedura de insolvență și care este strâns legată de aceasta.
- 15 În aceste condiții, Cour de cassation (Curtea de Casație, Franța) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 3 din Regulamentul [nr. 1346/2000] trebuie interpretat în sensul că ține exclusiv de competența instanței care a deschis procedura de insolvență acțiunea în răspundere prin care se reproșează cesionarului unei ramuri de activitate dobândite în cadrul acestei proceduri faptul că s-a prezentat pe nedrept ca asigurând distribuția exclusivă a articolelor fabricate de debitor?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 16 Răspunsul la întrebarea preliminară impune să se stabilească întinderea competenței instanței care a deschis procedura de insolvență, în sensul articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1346/2000, în măsura în care articolul 1 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 44/2001, care se aplică în materie civilă și comercială, exclude din domeniul său de aplicare „falimentele, concordatele sau procedurile similare”.
- 17 În această privință, trebuie amintit că, întemeindu-se în special pe lucrările istorice referitoare la Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor judecătorești în materie civilă și comercială (JO 1972, L 299, p. 32, Ediție specială, 19/vol. 10, p. 3, denumită în continuare „Convenția de la Bruxelles”), text care a fost înlocuit cu Regulamentul nr. 44/2001, Curtea a decis că acest din urmă regulament și Regulamentul nr. 1346/2000 trebuie interpretate astfel încât să se evite orice suprapunere între normele juridice prevăzute de aceste texte și orice vid juridic. Astfel, acțiunile excluse, potrivit articolului 1 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 44/2001, din domeniul de aplicare al acestuia din urmă, întrucât se încadrează la „falimente, concordate sau proceduri similare”, intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1346/2000. În mod simetric, acțiunile care nu intră în domeniul de aplicare al articolului 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1346/2000 intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001 (Hotărârea din 4 septembrie 2014, Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, punctul 21).
- 18 Curtea a indicat de asemenea că, astfel cum se arată în special în considerentul (7) al Regulamentului nr. 44/2001, intenția legiuitorului Uniunii a fost de a reține o concepție largă pentru noțiunea „materie civilă și comercială”, care figurează la articolul 1 alineatul (1) din acest regulament, și, pe cale de consecință, un domeniu larg de aplicare pentru acesta din urmă. În schimb, domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1346/2000, în conformitate cu considerentul (6) al acestuia, nu trebuie să facă obiectul unei interpretări largi (Hotărârea din 4 septembrie 2014, Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, punctul 22).

- 19 În temeiul acestor principii, Curtea a decis că numai acțiunile care derivă direct dintr-o procedură de insolvență și care sunt strâns legate de aceasta sunt excluse din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001. Pe cale de consecință, numai aceste acțiuni intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1346/2000 (Hotărârea din 4 septembrie 2014, Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, punctul 23).
- 20 Or, tocmai acest criteriu a fost preluat în considerentul (6) al Regulamentului nr. 1346/2000 pentru a delimita obiectul acestui regulament. Astfel, potrivit acestui considerent, regulamentul respectiv ar trebui să se limiteze la dispozițiile care reglementează competența de a deschide proceduri de insolvență și de a pronunța hotărâri care „derivă direct din procedurile de insolvență și sunt strâns legate de acestea”.
- 21 În acest context, trebuie să se stabilească, în lumina considerațiilor care precedă, dacă o acțiune în răspundere pentru concurență neloială, precum cea din litigiul principal, îndeplinește acest dublu criteriu.
- 22 În ceea ce privește primul criteriu, trebuie amintit că, pentru a determina dacă o acțiune derivă direct dintr-o procedură de insolvență, elementul determinant reținut de Curte pentru a identifica domeniul în care se încadrează o acțiune nu este contextul procedural în care se înscrie acea acțiune, ci temeiul juridic al acesteia din urmă. Potrivit respectivei abordări, trebuie să se stabilească dacă dreptul sau obligația care servește drept temei al acțiunii își are originea în normele comune de drept civil și comercial sau în norme derogatorii, specifice procedurilor de insolvență (Hotărârea din 4 septembrie 2014, Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, punctul 27).
- 23 În speță, rezultă din constatările instanței de trimitere că acțiunea din litigiul principal urmărește să pună în discuție răspunderea TM și a TF, prima dintre aceste societăți fiind cesionara unei ramuri de activitate dobândite în cadrul unei proceduri de insolvență, despre care se pretinde că au săvârșit acte de concurență neloială în prejudiciul Expert France. În cadrul acestei acțiuni, Expert France nu contestă validitatea cesiunii efectuate în cadrul procedurii de insolvență deschise la Amtsgericht Darmstadt (Tribunalul Districtual din Darmstadt), ci faptul că TM, prin aceea că i-a contactat pe clienții Expert France și i-a invitat să i se adreseze direct pentru a efectua comenzi, ar fi încercat să își aproprieze clientela sa, prejudiciindu-i interesele.
- 24 Desigur, în Hotărârea din 2 iulie 2009, SCT Industri (C-111/08, EU:C:2009:419, punctul 33), Curtea a statuat că o acțiune care viza să pună în discuție o cesiune a unor părți sociale efectuată în cadrul unei proceduri de insolvență intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1346/2000.
- 25 Cu toate acestea, spre deosebire de cauza în care s-a pronunțat acea hotărâre, în care i se reproșa lichidatorului care a cedat părțile sociale că nu și-a exercitat o prerogativă care rezulta în mod specific din dispozițiile de drept național care reglementează procedurile colective, litigiul principal se raportează la un comportament adoptat exclusiv de cesionar.
- 26 Pe de altă parte, Expert France a acționat exclusiv în vederea apărării propriilor interese, iar nu pentru a le apăra pe cele ale creditorilor din această procedură de insolvență. În sfârșit, această acțiune este formulată împotriva societăților TM și TF, a căror conduită urmează alte norme decât cele aplicabile în cadrul unei proceduri de insolvență. Astfel, eventualele consecințe ale unei astfel de acțiuni nu pot avea vreo influență asupra procedurii de insolvență.
- 27 Prin urmare, trebuie să se constate că exercitarea unei acțiuni în răspundere pentru concurență neloială precum cea în litigiul principal este diferită și că nu își are temeiul în normele specifice procedurilor de insolvență.

- 28 În ceea ce privește cel de al doilea criteriu menționat la punctul 20 din prezenta hotărâre, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, intensitatea legăturii existente între o acțiune în justiție și procedura de insolvență este determinantă pentru a decide dacă excluderea prevăzută la articolul 1 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 44/2001 este aplicabilă (Hotărârea din 2 iulie 2009, SCT Industri, C-111/08, EU:C:2009:419, punctul 25).
- 29 În mod cert, în cauza principală, acțiunea în răspundere este formulată împotriva societății TM, cesionara unei ramuri de activitate în cadrul unei proceduri de insolvență. Cu toate acestea, dreptul dobândit, odată intrat în patrimoniul cesionarului, nu poate păstra o legătură directă cu insolabilitatea debitorului în orice împrejurare.
- 30 În acest context, chiar dacă existența unei legături între acțiunea din litigiul principal și procedura de insolvență care privește Expert Maschinenbau nu poate fi contestată, această legătură nu este nici suficient de directă, nici suficient de strânsă pentru a exclude Regulamentul nr. 44/2001 și pentru ca, pe cale de consecință, să fie aplicabil Regulamentul nr. 1346/2000.
- 31 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea preliminară că articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1346/2000 trebuie interpretat în sensul că nu intră în competența instanței care a deschis procedura de insolvență o acțiune în răspundere pentru concurență neloială prin care se reproșează cesionarului unei ramuri de activitate dobândite în cadrul unei proceduri de insolvență că s-a prezentat pe nedrept ca asigurând distribuția exclusivă a articolelor fabricate de debitor.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 32 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 al Consiliului din 29 mai 2000 privind procedurile de insolvență trebuie interpretat în sensul că nu intră în competența instanței care a deschis procedura de insolvență o acțiune în răspundere pentru concurență neloială prin care se reproșează cesionarului unei ramuri de activitate dobândite în cadrul unei proceduri de insolvență că s-a prezentat pe nedrept ca asigurând distribuția exclusivă a articolelor fabricate de debitor.

Semnături